

CÍSAŘ HLEDÁ CÍSAŘOVNU

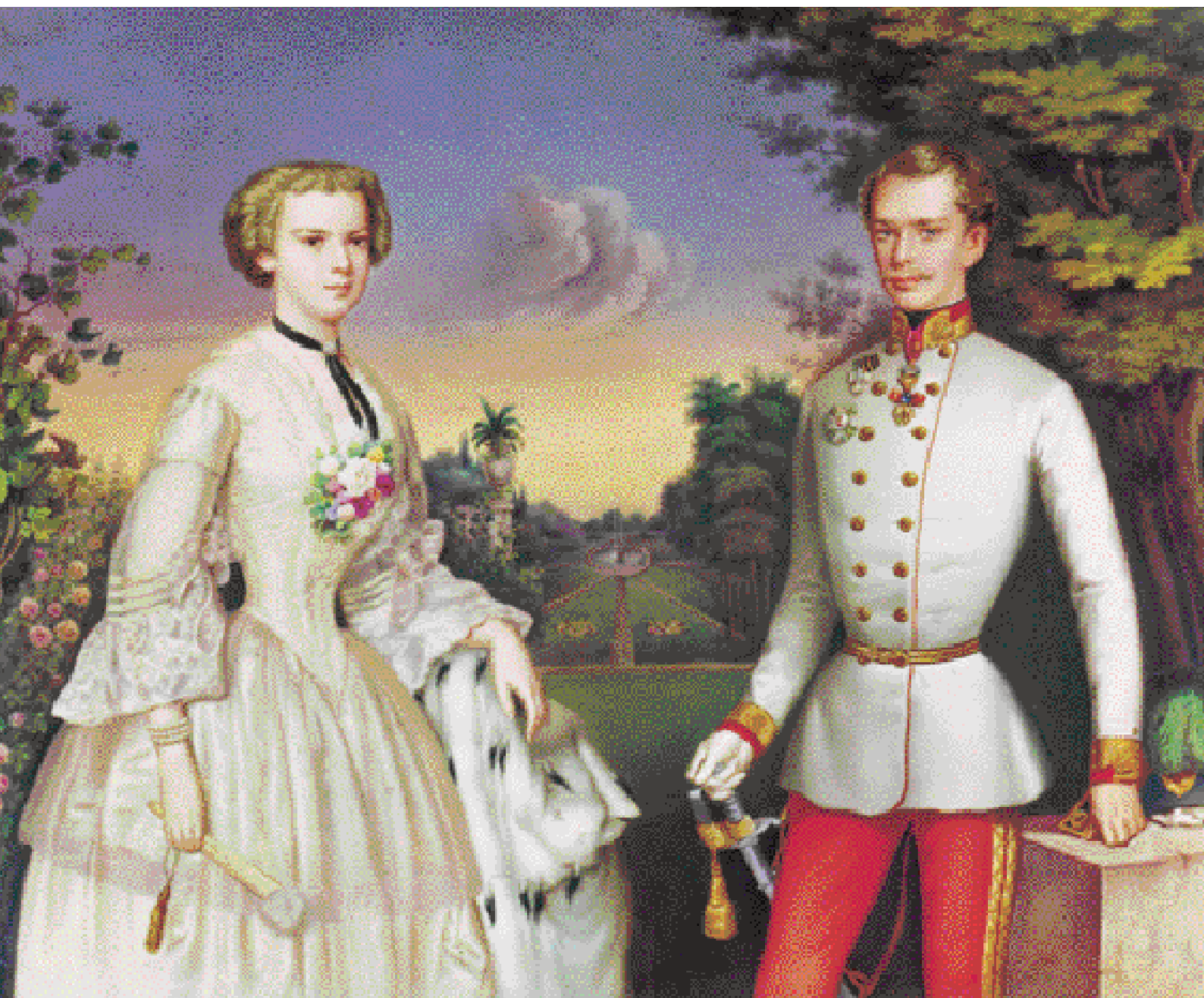
Když arcivévodkyně Žofie usoudila, že by se měl oženit její syn, mladý císař František Josef, pustila se do hledání nevěsty. Její volba padla na Helenu v Bavorsku. Nené, jak jí říkali, byla první dcerou její sestry Ludoviky. Mladší Alžběta byla v té době v pubertálním věku, právě prožívající první bolesti lásky a další problémy pro tento věk typické. Aby přišla na jiné myšlenky a aby se dostala do podvědomí mladšího bratra Františka Josefa, směla se zúčastnit zasnubní cesty své sestry do císařského letního sídla Bad Ischlu.

Právě Alžbětina spontánnost a její přirozené vystupování působily na 23-letého císaře jako kouzlo. Doslova Helenu přehlédl a okamžitě se zamiloval do Sisi, jak to ona později ráda vyprávěla. Dva dny po jejich prvním setkání bylo již zasnoubení jisté. Mladičká princezna byla přemožena událostmi: bezhlavě se zamilovala do mladého, pohledného bratrance a cítila se bezesporu velmi polichocena jeho zájmem. Přesto měla neblahou předtuchu, že její postavení po jeho boku nebude bez potíží. „Kdyby tak byl jen krejčí“ vzdychala a dokazovala tak, že ho jako muže skutečně miluje a její vzestup do role císařovny ji spíše zatěžuje, než aby byl hoden usilování. Rozhodnutí pro Františka Josefa bylo však jednoznačné. „Císaři se nedává košem“, konstatovala její matka a bylo rozhodnuto.

Sisi dala Františku Josefovi své slovo z lásky a měla tak nejlepší úmysly být mu dobrou manželkou a partnerkou. Následující báseň byla napsána, když se její láska k manželovi změnila v hořkost. Dokazuje počáteční štěstí manželského páru:

Netřeba Ti již dobu připomínat,
která nás kdysi pojila,
na kterou nikdy nelze zapomenout,
ona tak vzdálena nám teď připadá.

Boje přetrpěla jsem
a mnohá hořká trápení.
Ale naši lásku vidět umírati,
to cítí srdce moje jako těžké zranění.



*Tento obrázek na porcelánu ukazuje
čerstvě zasnoubený mladý pár.*

UMÍRÁ DÍTĚ

Ani ne rok po svatbě porodila mladá císařovna děvčátko, které bylo po matce Františka Josefa pokřtěno Žofie. V dalším roce darovala manželovi dceru Giselu. Sisi si děti nesměla ponechat ve své péči i přesto, že děvčata nemusela být připravována pro kariéru příštího regenta. Sice je porodila, ale pro jejich výchovu byla příliš mladá. Tak to Žofie vysvětlila a odebrala mladé matce jakoukoliv možnost péče o děti. Alžběta později řekla: „Mé děti mi byly okamžitě odebrány. Bylo mi dovoleno je pouze vidět, pokud k tomu Žofie dala svolení. Byla přítomna každé mé návštěvě u dětí. Nakonec jsem to vzdala a chodila jsem za nimi jen zřídka.“ Úpěnlivé prosby Sisi o císařovu intervenci zůstaly nevyslyšeny. Teprve při jedné společné cestě daleko od vídeňského dvora, dosáhla Sisi konečně toho, že se císař své ženy zastal a ona mohla být se svými dětmi zase více pohromadě. Mezitím, ve zjevné opozici proti své tchýni, Sisi dokonce prosadila, že děti bude brát sebou na cesty.

Na jedné cestě do Uher došlo k osobní tragédii císařského páru: obě děvčátka onemocněla horečnatým průjemem. Desetiměsíční Gisela se brzy uzdravila. Dvouletá Žofie zemřela po jedenáctihodinovém boji se smrtí matce v náručí. Nebylo dost jednoho neštěstí. Alžbětě bylo přičítáno nepřímé zavinění smrti dítěte. Po všem, co prožila, se nakonec zhroutila. Bylo toho na devatenáctiletou císařovnu moc. Poprvé se ukázaly fyzické i psychické příznaky, které se potom v průběhu celého jejího života měly vždy znovu vynořit v kritických situacích: po celé týdny a měsíce nevycházela, zavírala se a plakala celý den. Nebo trávila dlouhé hodiny jízdou na koni do úplného vyčerpání, jen aby nemusela myslet na nic jiného. Kromě toho skoro nic nejedla. Její duševní i tělesný stav byl na pováženou. To se odrazilo především v tom, že rezignovala v boji o své druhé dítě. Posléze se od Gisely citově vzdálila a prakticky se vzdala podílu na jejím dalším vývoji. Alžbětina jinak velmi věrná dvorní dáma, Marie Festeticzová, zaznamenala později ve svých denících, že císařovna se nezúčastnila ani svatebních příprav své starší dcery.

Podobný model chování měla později Sisi také ke svému jedinému synovi Rudolfovi, který taktéž brzy po narození musel být předán do rukou tchýně.



*Mladý císařský pár s prvním dítětem,
malou Žofií (1855 – 1857).*



*Dojemný detail z jednoho oficiálního por-
trétu 26-leté císařovny. Alžběta má obrázek
své zemřelé dcerky na náramku.*

OBRAT – SEBEVĚDOMÁ A KRÁSNÁ

V šedesátých letech, když bylo Alžbětě mezi 25 a 35 lety, rozkvetla do plné krásy. Byla teď zralou ženou, vědomou si svého krásného zjevu. To bylo ještě zdůrazněno jejím sebevědomím získaným v průběhu let. Užívala si obdivu, který vzbuzovala a naučila se využívat předností z toho vyplývajících. Teď už si nenechala nic předepisovat a prosazovala svá přání také proti Františku Josefovi. Zbožňoval svou „andělskou Sisi“ z povzdálí, bez hledání opravdového přístupu k její bytosti.

Alžbětina krása se stala mýtem a její vystupování na veřejnosti až příliš očekávanou senzací. Svůj zjev nezdůrazňovala šminkami, parfémy či jinými umělými zkrášlovacími prostředky. To odmítala. Mnohem více se zabývala fascinující souhrou četných přirozených faktorů: svou výškou, štíhlou a poddajnou postavou, krásou a bohatostí vlasů, oblečením, ale také majestátním vystupováním, které si mezitím osvojila.

V té době se nechávala také ráda a často zobrazovat, především fotografovat. Měla ale pocit, že musí uchovat svou mladou krásu v mysli lidí. Stáhla se zpět v okamžiku, kdy se objevily první příznaky stárnutí. Od poloviny svého života se skoro nenechávala zobrazovat. Na veřejnosti si začala schovávat obličej za vějířem. Malíři, kteří chtěli namalovat její portréty, museli sahát k vyobrazení z minulosti. Proto lze jen s obtížemi určit, jak později opravdu vypadala (viz strany 114 a 115).





*Vlasy Sisi měly
později dosahovat až
ke kotníkům. Kvůli
odlehčení a potlačení
bolestí hlavy musely
být vlasy občas na
nějakou dobu přeho-
zeny přes šňůru nad
sedící císařovnou.*